

استفاده از شنل در دوران قاجار

استفاده از شنل از اواخر دوره قاجار و بیشتر در میان افراد طبقه ی بالا رواج یافت. شنل جزئی از بالاپوش هائی است که در خارج از خانه از آن استفاده می شده و بخشی از پوشاک بیرونی بوده و معمولاً در فصول سرد سال از آن استفاده می شده است. با توجه به این که این پوشش متعلق به اقشار بالادست جامعه بوده جنس پارچه ی آن معمولاً از پارچه های نفیسی همچون مخمل و ترمه بوده است و برای تزئین آن از قیطان دوزی، سکه دوزی، گلابتون دوزی و سایر المان های مرتبط با رودوزی های ایرانی استفاده می شده است. ارتفاع قد شنل ها متفاوت است معمولاً شنل های بچه گانه قدی کوتاه تا پائین شانه و گاهی تا نزدیک کمر را داشتند ولیکن قد شنل های افراد بزرگ سال تا نزدیک زانو و گاهی بلندتر هم می رسید. نمونه هایی از این شنل ها در حال حاضر در اختیار کلسیون دارها و برخی از موزه خصوصی و دولتی موجود می باشد و برخی از آن ها در گالری های موزه ها در معرض نمایش می باشند.

شنل های موجود در موزه ی پوشاک سلطنتی

نمونه ی اول:

نمونه ی اول شنلی دور نگ از جنس پارچه ی مخمل است، رنگ شنل سبز کمرنگ و یقه ی آن از مخمل آجری رنگ است. داخل شنل به طور کامل با پارچه ای از الیاف طبیعی پنبه آستر کشی شده و کاملاً دست دوز است و در دوختن آن از چرخ خیاطی استفاده نشده است. در دور تا دور شنل جهت تزئین از نوارهای قیطان دوزی شده با جنس گلابتون استفاده شده است، این نوار تزئینی در قسمت یقه که به شکل برگردان است نیز دیده می شود با این تفاوت که در انتهای نوار قیطان دوزی شده ریشه هایی از جنس گلابتون وجود دارد که بر زیبایی شنل افزوده است. با توجه به ابعاد این شنل به نظر می آید که استفاده کننده ی آن فردی نوجوان بوده است.

استفاده از شنل در دوران قاجار

نمونه ی دوم:

نمونه ی دوم شنلی از جنس پارچه ی مخمل است که در دو رنگ طراحی شده است، رنگ شنل ارغوانی رنگ و در قسمت یقه از مخمل سبز رنگ استفاده شده و فرم یقه برگردان است. داخل شنل با پارچه ی نخی آستر کشی شده است و سرتاسر شنل دارای تزئیناتی ر قیطان دوزی شده با نخ های گلابتون است. این شنل نیز کاملاً دست دوز است و در دوختن آن از چرخ خیاطی استفاده نشده است. با توجه به ابعاد شنل و وجود یک خر مهره ی آبی رنگ که جهت جلوگیری از چشم زخم در قسمت یقه ی شنل دوخته شده است می توان حدس زد که استفاده کننده آن، کودک بوده است.

استفاده از شنل در دوران قاجار

پژوهش: صدیقه صمدی (مدیر موزه پوشاک سلطنتی | زمستان ۱۴۰۳)